

A háló két szárnyán levő halas és hálós hajót a hálóval alkotott félkör két szélső pontjának megjelöléseképpen, a halászás idejére nappal egy-egy fehér lobogóval, éjjel egy-egy fehér színű lámpával kell ellátni. A háló közepét (hálótorkot, a zsák nyílását) nappal egy fehér-fekete sávozású 60 cm átmérőjű és 1 m hosszú bójával, éjjel egy vörös fényű lámpával kell megjelölni. A lámpát hajó közeledésekor lóbálni kell. (A háló öble vagy zsákja a Balatonon a halászhajóktól számítva mindenkor a tó tengelye — mélyebb vize — felé esik.)

105. cikk.

A Balatonon a hajókról hamut, salakot vagy más anyagot csak menet közben a tó közepe táján, olyan helyen szabad a vízbe dobni, ahol a vízmélység legalább 2,5 m. A hajókról ballasztot csak külön erre a célra kijelölt helyen szabad kidobni.

106. cikk.

1. §. A balatoni zárt kikötők torkolatait a hajózási idényben zöld és vörös fényű lámpákkal kell megjelölni oly módon, hogy a tó felől nézve a jobboldali móló végére a zöld, a baloldali móló végére a vörös fényű lámpát kell elhelyezni. A vörös fényű lámpa felett fehér fényű villanólámpa helyezendő el.

2. §. Az egymólós kikötőknél a móló végét zöld fényű villanólámpával kell megjelölni.

3. §. A kikötőlámpák oszlopai vízszintesen fehér és fekete színűre csíkozandók. Az egyes csíkok szélessége 1,5 m kell hogy legyen.

107. cikk.

A Balatonon géphajók találkozása esetén a Szabályzat III. címében a hajók szembetalálkozására vonatkozó szabályokat csak akkor kell alkalmazni, ha a két géphajó homlokegyenest vagy majdnem homlokegyenest ellenkező irányból közeledik egymáshoz. Nem kell tehát ezeket a szabályokat alkalmazni nappal oly esetben, amidőn az egyik géphajó irányát a másik géphajó keresztezi; éjjel pedig, amidőn előlről a fehér fényű lámpa (lámpák) mellett vagy csak a vörös, vagy csak a zöld lámpa látszik. A Szabályzat 43. cikkét egyik esetben sem kell alkalmazni.

108. cikk.

1. §. Ha a Balatonon két géphajó útiránya egymást úgy keresztezi, hogy az út folytatása esetében összeütközés veszélye forog fenn, az a géphajó köteles kitérni, amelyről a másik géphajót jobb felől látni.

2. §. Az a hajó, amelynek útjából a jelen Szabályzat értelmében a másik hajónak kell kitérnie, irányát és menetességét megtartani köteles. Ha azonban a rossz látási viszonyok folytán két hajó olyan közel jutott egymáshoz, hogy az összeütközés egyedül a kitérésre kötelezett hajó mozdulata által el nem kerülhető, a másik hajóval is olyan mozdulatot kell tenni, amely az összeütközés elkerülésének biztosítására a legjobbnak látszik.

3. §. Minden hajónak, amelynek a jelen Szabályzat szerint más hajó útjából ki kell térnie, kerülnie kell, hogy más hajó irányát annak orra előtt keresztesse.

4. §. Minden hajó, amelynek a jelen Szabályzat szerint más hajó útjából ki kell térnie, a másik hajóhoz közeledésekor, ha az szükséges, köteles menetességét mérsékelni, a gépét megállítani vagy hátrálni.

109. cikk.

1. §. A Balatonon minden hajó, amely más hajót utolér, tekintet nélkül a jelen Szabályzat ellentétes

rendelkezéseire, az utolért hajónak útjából kitérni köteles.

2. §. Más hajót utoléró hajónak az olyan hajót kell tekinteni, amely a másik hajóhoz annak keresztmet-szetétől 22,5 foknál hátrább eső irányból közeledik, vagyis éjjel a másik hajónak egyik oldallámpáját sem láthatja. Ha nappal az utoléró hajóról nem lehet biztosan felismerni, hogy a hajó a másik hajóhoz viszonyítva az említett helyzet előtt vagy mögött van-e, a hajót utoléró hajónak kell tekinteni.

3. §. A két hajó egymáshoz való helyzetében beálló későbbi változás az utoléró hajót a másik hajó útját keresztező hajóvá nem változtatja, s az alól a köteleessége alól, hogy az utolért hajó útjából kitérjen, mindaddig nem menti fel, amíg az utóbbit teljesen el nem hagyta és az utolért hajó útját szabadon nem folytathatja.

110. cikk.

1. §. A Balatonon a halászhajók a személyhajók által rendszeresen használt útvonalakon a közlekedést nem gátolhatják.

2. §. A vitorlás- és géphajók kötelesek a hálóval halászó halászhajók útjából kitérni.

3. §. A halászó eszközökkel a hajóknak a kikötőbe való biztos be- és kimenetelét akadályozni tilos. Más- hol viszont a hajók vezetőinek kell ügyelniük arra, hogy hajójukkal a halászó eszközökben kárt ne okoz- zanak.

III. RÉSZ.

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK.

111. cikk.

Hatályon kívül helyezve.

112. cikk.

Ha a hajózás természetéből folyó rendkívüli körülmények azt szükségessé teszik, a jelen Szabályzat- tól eltérő, átmeneti jellegű rendelkezéseket a közleke- dés- és postaügyi miniszter a révkapitányságokon „Ha- jósoknak szóló hirdetmények”-ben teszi közzé.

113. cikk.

Minden tíz tonnán felüli vízkiszorítással bíró ha- jót, úszóművet vagy úszó munkagépet köteles tulajdo- nosa jelen Szabályzat egy példányával ellátni.

29/1959. (V. 10.) Korm. számú rendelet

az újításokról és találmányokról

I. Rész.

ÚJÍTÁSOK.

Az újítás fogalma.

1. §. (1) Újítás minden (műszaki, szervezési, ügyvi- teli jellegű) javaslat, amelynek megvalósítása — a mi- nőség javítása vagy legalább megtartása mellett — a népgazdaság részére gazdasági vagy egyéb hasznos eredménnyel jár. Újítás lehet olyan javaslat is, amely a szakirodalomban (könyv, folyóirat, megszünt szaba- dalom leírása stb.) megjelent közleményen alapszik.

(2) Az újítástól — a találmánytól eltérően — csak viszonylagos újdonság követelhető; nem áll fenn a vi- szonylagos újdonság, ha a javasolt elgondolást az a

vállalat (állami szerv), amelyhez a javaslatot benyújtották, már alkalmazza, vagy ha a vállalat (állami szerv) vagy irányító szerve igazolja, hogy a javaslat megvalósítását a benyújtás időpontja előtt tervbe vették.

(3) Nem újítás az olyan javaslat:

a) amely a megoldandó kérdést vagy feladatot pusztán felveti,

b) amelynek előterjesztése a javaslattevőnek munkaköréből folyó kötelessége,

c) amely minőségromlással jár.

(4) Az iparágban már alkalmazott, a javaslattevő munkaterületével összefüggő megoldás előterjesztése munkaköri kötelessége a vállalati igazgatónak, a főmérnöknek, a főkönyvelőnek, az illetékes miniszter által megjelölt hasonló munkakörben alkalmazott dolgozónak, továbbá az irányító szerv szakelődjének és a nála magasabb beosztásban alkalmazott dolgozónak.

(5) Kutató munkakörben alkalmazott dolgozónak munkaköri kötelessége az alkalmazó szerv tématerületén szereplő, illetőleg a reá bízott feladatokkal összefüggő javaslatok megtétele. Azonban, ha az ilyen munkakörben alkalmazott dolgozó a munkáltató szerv által megbízás alapján kidolgozott megoldásnak a megbízó munkaterületén kivülálló területen való alkalmazását javasolja, megvalósítás esetén őt jutalomban kell részesíteni. A jutalmat a megvalósító szerv a megvalósítástól számított 3 hónapon belül az újítási díjalapból köteles folyósítani.

(6) Tervező munkakörben foglalkoztatott dolgozó újítási javaslata a munkaköri kötelesség körét akkor haladja meg, ha az a dolgozó részére megadott műszaki feltételektől eltérő, általában még nem ismert, de a találmányi szintet el nem érő, műszakilag, illetőleg gazdaságilag előnyösebb megoldást ad. A javaslat elfogadása tárgyában a beruházó, illetőleg kivitelező elfogadó nyilatkozata alapján a tervező munkakörben foglalkoztatott dolgozót alkalmazó vállalat (állami szerv) vezetője dönt. Az újítót a megvalósításra illetékes szervvel kötött szerződés alapján a jelen rendeletben foglalt rendelkezéseknek megfelelően kell díjazni.

Az újítás szerzője.

2. §. (1) Az újítás szerzőjének — az ellenkező bizonyításáig — azt kell tekinteni, akinek javaslata a megvalósító vállalathoz (állami szervhez) elsőként érkezett be.

(2) Az újítás társszerzői azok, akik a feladat megoldásában ugyanabban az időben, vagy egymást követően — akár egymástól függetlenül is — résztvettek.

(3) A szerzőségi (társszerzőségi) vitát a javaslatot elfogadó vállalat (állami szerv) vezetője dönti el. Az az érdekelt, aki a döntést sérelmesnek tartja, igényét a többi érdekelttel szemben polgári peres úton érvényesítheti. A polgári pert jogvesztés terhével a vezető határozatának kézbesítésétől számított 30 napon belül kell megindítani. Ha a vezető a társszerzőség iránti igényt elismeri, illetőleg a bíróság a társszerzőség elismerése iránt indított keresetnek helyt ad, határozatában a társszerzőség arányát is megállapítja.

(4) Azt, akinek szerzői (társszerzői) igényét az előző bekezdés szerint elismerték, úgy kell tekinteni, mintha a javaslatot ő nyújtotta volna be, illetőleg annak benyújtásában ő is részt vett volna. Ezt a szabályt kell alkalmazni a már megkötött szerződés esetében is (8. §).

(5) Ha a javaslatot benyújtó személy a határozat meghozatala előtt már vett fel újítási díjat (díjrészletet), azt a határozattal jogosított részére átadni, illetőleg vele megosztani csak akkor köteles, ha a díj felvételének időpontjában tudott vagy tudnia kellett arról, hogy a szerzőségi (társszerzőségi) más már igényt támasztott. Az újítási díj (díjrészlet) újbóli folyósítására a megvalósító vállalatot (állami szervet) kötelezni nem lehet.

(6) Az újítás szerzőségét átruházni tilos. Az újítási díj iránti igény azonban a polgári jog általános szabályai szerint átruházható és örökölhető.

(7) A szerzőségi (társszerzőségi) igényt és az újítói jogokat a megvalósítástól számított egy éven belül lehet érvényesíteni.

Újítási javaslatok bejelentése és kezelése.

3. §. (1) Az újítási javaslatot annál a vállalatnál (állami szervnél), az újítási előadónál kell benyújtani, amely annak megvalósítására az újítás tárgyánál fogva hivatott. Ha a javaslatot nem ilyen vállalatnál (állami szervnél) nyújtották be, az újítási előadó 8 napon belül köteles a javaslatot a megvalósításra illetékes szervezethez továbbítani és erről az újítót értesíteni. Több szervnél történő benyújtás esetén meg kell jelölni mindazokat a szerveket, amelyeknél a javaslatot már bejelentették.

(2) A javaslatnak tartalmaznia kell a megoldás eszközét és módját, továbbá a benyújtó nevét, lakhelyét, foglalkozását és munkaadójának megjelölését. Több javaslattevő esetén meg kell jelölni a szerzőség arányát is.

(3) Az újítási előadó a javaslattevő nevét, a javaslat tárgyát és a benyújtás időpontját az újítási naplóba (4. §) a beérkezés napján bejegyzi. Erről a javaslattevőnek elismervényt ad, amelynek tartalmaznia kell a bejelentő nevét, a bejegyzés sorszámát, a bejelentés napját és a javaslat tárgyát. A szóbeli bejelentésről az újítási előadó jegyzőkönyvet vesz fel és annak másolatát a javaslattevőnek azonnal átadja.

(4) Ha többen közösen jelentik be a javaslatot, valamennyi javaslattevő nevét be kell vezetni az újítási naplóba és részükre külön-külön elismervényt kell adni, amelyen fel kell tüntetni a társszerzők nevét is.

(5) A javaslat benyújtása újításként csak a bejelentés helyén biztosít elsőbbséget, viszont nem érinti az újítónak azt a jogát, hogy javaslatára szabadalmat kérhessen; a szabadalmi elsőbbség elismeréséhez azonban az Országos Találmányi Hivatalhoz tett bejelentés szükséges.

Újítási napló.

4. §. Minden vállalatnál (állami szervnél) újítási naplót kell vezetni, amelyet a vezető hitelesít. Az újítási napló egységes mintáját az Országos Találmányi Hivatal állapítja meg.

Az újítási javaslat tárgyának kifüggesztése.

5. §. (1) Az újítási előadó a javaslat tárgyáról a javaslattevő nevének és a bejelentés időpontjának feltüntetésével közleményt készít és azt a vállalat (állami szerv) hirdetőtábláján, vagy erre alkalmas más helyen, a javaslat benyújtásától számított két napon belül kifüggeszti. Ennek megtörténtét az újítási napló megfelelő rovatába be kell jegyezni. A kifüggesztett közlemény nem tartalmazhat utalást az újító által javasolt megoldásra. A kifüggesztés időtartama 8 nap.

(2) A honvédelmi érdekű javaslatokat nem szabad kifüggeszteni. A vezető fontos népgazdasági érdekből más természetű újítások titkos kezelését is elrendelheti.

Az újítási javaslat elbírálása.

6. §. (1) A vállalat (állami szerv) vezetője a kifüggesztési határidő utolsó napjától számított 30 napon belül köteles a javaslat felől érdemben határozni. Ha a vezető az érdemi határozathozatal előtt szakvélemény beszerzését tartja szükségesnek, arra vonatkozóan a kifüggesztés időtartama alatt legfeljebb 30 napos határidő kitűzésével köteles intézkedni. A szakvé-

lemény beérkezése után 15 napon belül a javaslat felől érdemben határozni kell.

(2) A vezető határozatában a javaslatot

- a) kísérletre (próbára) alkalmasnak vagy
- b) megvalósításra alkalmasnak minősíti vagy
- c) elutasítja.

(3) A vezető határozatáról a javaslattevőt írásban értesíti. Az elutasító határozatot indokolni kell. Elutasítás esetében a javaslattevő a határozat kézhezvételétől számított 30 napon belül a helyi szakszervezethez fordulhat. Ha a szakszervezet a határozat felülvizsgálását látja szükségesnek, a vezető elutasító határozatát 15 napon belül felülvizsgálni tartozik. Ha az elutasító határozatot nem a vezető hozta, a felülvizsgálatot a vezetőnek kell elvégeznie [(5) bekezdés].

(4) Az újítások gyors elbírálásáért, tervszerű bevezetéséért, illetőleg a bevezetés előfeltételeinek biztosításáért, továbbá az újítási díjak határidőn belül történő folyósításáért a megvalósító szerv vezetője, ezenfelül — ügykörén belül — minden dolgozó felelős. Az ezzel kapcsolatos feladatok elvégzése a gazdasági munka szerves része.

(5) A megvalósító szerv vezetője az újítási ügyek intézését a főmérnök (műszaki vezető) hatáskörébe utalhatja. Ez azonban a vezetőt nem mentesíti az ellenőrzéssel járó felelősség alól.

(6) Az újító kérésére a lehetőség szerint módot kell adni arra, hogy — munkaidőn kívül — az üzemi berendezés felhasználásával újítási javaslata megalapozására kísérleteket folytathasson. Ilyen munkáért az újító munkabérré igényt nem tarthat.

(7) Az újítási javaslat tartalmát mindaddig nem szabad nyilvánosságra hozni, amíg a javaslat felől a vezető érdemben nem határozott. Ha pedig a javaslatot találmányként az Országos Találmányi Hivatalhoz is bejelentették, azt nyilvánosságra hozni mindaddig nem szabad, amíg azt az Országos Találmányi Hivatal közzé nem tette, vagy a nyilvánosságra hozatalra engedélyt nem adott. Ezt a szabályt kell alkalmazni az Országos Találmányi Hivatalnál közvetlenül tett szabadalmi bejelentés esetén is.

(8) Az újítót ügyének állásáról kívánságára megfelelően tájékoztatni kell.

Összeférhetetlenség.

7. §. (1) Saját javaslatának vagy hozzátartozója javaslatának ügyintézésében hivatalos tevékenységet senki sem fejthet ki. Hozzátartozó alatt a polgári perrendtartás (1957. évi VIII. törvény) 13. §-ának (2) bekezdésében felsorolt személyeket kell érteni.

(2) Az igazgatónak, helyetteseinek, a főmérnöknek, a főkönyvelőnek, az újítási előadónak, valamint az irányító szerv dolgozójának a vállalat munkaterületére vonatkozó újítási javaslatát döntés és további eljárás céljából a közvetlen irányító szervhez kell felterjeszteni.

Szerződéskötés az újítóval.

8. §. (1) Ha a vállalat (állami szerv) vezetője határozatában a javaslatot kísérletre, illetőleg megvalósításra alkalmasnak minősíti, az újítóval egy hónapon belül kísérletre, illetőleg megvalósításra vonatkozó szerződést köt. Ha az újítás szerzője több személy, a vállalat (állami szerv) vezetője a szerződést valamennyi újítóval köteles megkötöni. Ilyen esetben a díj az újítókat a szerződésben megjelölt arány szerint illeti meg. A szerződéskötés előtt a lehetőséghez képest tisztázni kell a várható népgazdasági eredmény és az esetleg szükséges ráfordítások nagyságát, továbbá a megvalósítás szempontjából fontos egyéb körülményeket (pl. a minőség kérdését, a megvalósítás hatását az egyéb vállalatok termelésére).

(2) A kísérletre vonatkozó szerződésnek a szükséghez képest tartalmaznia kell:

a) annak a legkisebb műszaki, illetőleg gazdasági eredménynek megjelölését, amelynek elérését a kísérletnek igazolnia kell,

b) azt, hogy a vállalat (állami szerv) a kísérletek, illetőleg a rajzok elkészítése során az újító közreműködésére igényt tart-e,

c) az újító közreműködése esetén azt, hogy az újító milyen munkák elvégzése fejében, milyen ellenértéket kap, továbbá, hogy az ellenérték mikor, milyen részletekben kerül folyósításra,

d) azt a kikötést, hogy az újító — amennyiben a rajzok elkészítésében, illetőleg a kísérlet lefolytatásában nem működik közre — jogosult a rajzokat, kísérleti eredményeket megtekinteni,

e) a kísérleti költségkeret nagyságát, a kísérlet megkezdésének és befejezésének előrelátható időpontját,

f) a kísérletért a vállalat (állami szerv) részéről felelős személy megjelölését,

g) azt, hogy kell-e kísérleti naplót vezetni és azt ki vezeti,

h) a kísérlet szempontjából lényeges egyéb adatokat.

(3) A kísérlet eredménytelensége esetén a vezető az újítási javaslatot elutasítja. Ha a kísérlet eredményeként további kísérletek mutatkoznak szükségesnek, a további kísérletek tekintetében az újító és a vállalat (állami szerv) vezetője a (2) bekezdés rendelkezéseinek megfelelő újabb kísérleti szerződést kötnek.

(4) Ha a kísérlet eredményes, illetőleg, ha a javaslat kísérlet nélkül is alkalmas a megvalósításra, az újító és a megvalósító szerv vezetője 1 hónapon belül megkötöti a megvalósításra vonatkozó szerződést. Ennek a szükséghez képest az alábbiakat kell tartalmaznia:

a) annak megjelölését, hogy az újítás előreláthatólag mikor és milyen terjedelemben kerül bevezetésre és hogy azt mikor kell megvalósítottként tekinteni,

b) annak megjelölését, hogy a megvalósítás milyen műszaki, illetőleg gazdasági eredményt fog adni, valamint az eredmény mérésének módszerét,

c) az újító részére járó díj százalékos kulcsát, illetőleg a díjat, továbbá, hogy azt milyen részletekben kell folyósítani (9-12. §),

d) arra vonatkozó megállapodást, hogy a megvalósításban az újító résztvesz-e és ha igen, ezért mikor és milyen összegű ellenőrzőfeladatokat illeti őt meg,

e) a megvalósítás szempontjából lényeges egyéb adatokat.

(5) Az újítást abban az időpontban kell megvalósítottként tekinteni, amikor azt a megvalósítás helyén már üzemszerűen alkalmazzák.

(6) Nagybbr jelentőségű vagy több vállalatot (állami szervet) érintő újítás esetében a kísérletre, illetőleg a megvalósításra vonatkozó szerződést az illetékes miniszter vagy az általa kijelölt személy a jelen rendeletben foglalt, a díjazással kapcsolatos korlátozásokra tekintet nélkül is megkötöheti az újítóval.

(7) A 7. § (2) bekezdésében említett esetben a kísérletre, illetőleg megvalósításra vonatkozó szerződést a megvalósító vállalat (állami szerv) nevében az irányító szerv köti meg.

(8) Az újítót meg lehet bízni a javaslatának kivitelezéséhez szükséges rajzok, tervek elkészítésével. Az újító, továbbá azok, akik az újítóval együtt a rajzok, tervek elkészítésében résztvesznek, nem esnek a magántervezés korlátozásáról szóló rendelkezések hatálya alá; az ilyen megbízás érvényességéhez azonban 5.000 Ft-ot meg nem haladó tervezési díj esetén az irányító szerv, ezen az értékhatáron felül pedig a miniszter engedélyve szükséges.

Az újító díjazása.

9. §. (1) Az újítót annak az évnek népgazdasági eredménye alapján kell díjazni, amely az újítás meg-

valósításától számított 2 év közül a kedvezőbb népgazdasági eredményt adja. A második év végén készített számítás alapján az újítónak esetleg járó díjkülönböltet egy hónapon belül folyósítani kell.

(2) A díjazás tekintetében a jelen rendelet rendelkezései és ezek keretein belül a megvalósító szerv vezetője és az újító által kötött szerződésben foglaltak irányadók.

(3) Ha az újító javaslatát más vállalatnál (állami szervnél) is benyújtja, megvalósítás esetén őt az (1) és (2) bekezdésben foglalt rendelkezések szerint kell díjazni.

(4) Ha az újítást más vállalat (állami szerv) az első megvalósítástól számított 1 éven belül más személy javaslatára valósítja meg, az újítót az (1) és (2) bekezdésben foglalt rendelkezések szerint kell díjazni és ezenfelül az átvételt javasoló személy részére tapasztalatcsere díj címén az újítót megillető díj 20 százalékanak megfelelő összeget kell kifizetni, feltéve, hogy az átvétel javasolása nem tartozik az illető munkaköréből folyó kötelességei közé. A szerződést ilyen esetben is az újítóval kell megkötni.

(5) Ha az újítást az első megvalósítástól számított 1 év eltelte után, más személy javaslatára másik vállalatnál (állami szervnél) is megvalósítják, az átvételt javasoló személynek az újítási díj 20%-át kitevő tapasztalatcsere díjat kell fizetni, feltéve, hogy az átvétel javasolása nem tartozik az illető munkaköréből folyó kötelességei közé. Az eredeti újítót az újítási díj 20%-a illeti meg. Ilyen esetben a szerződést az átvételt javasoló személlyel kell megkötni, az eredeti újítót pedig erről értesíteni kell.

(6) Az előző bekezdésben említett 1 éves határidőt a mezőgazdaság területén a földművelésügyi miniszter 2 évre felemelheti.

(7) Ha az újítási vagy feltalálói díj (díjrészlet) kifizetésétől számítva hat hónap eltelt a helytelenül kifizetett összeget csak akkor kell visszafizetni, ha az újító, illetőleg feltaláló rosszhiszeműsége megállapítható. Ez a szabály nem érinti a helytelen kifizetést okozó személy felelősségét. A visszafizetéssel kapcsolatos eljárás bírói útra tartozik.

(8) Újítás külföldre történő átadása esetén, ha az átadás eredménye pénzben nem mutatható ki, az újító részére az újítás jelentőségéhez mért egyszeri díjazás jár. Ennek összegét az Országos Találmányi Hivatal elnöke az illetékes miniszterrel egyetértésben állapítja meg. A díjat az Országos Találmányi Hivatal folyósítja.

A pénzben kifejezhető népgazdasági eredmény megállapításának irányelvei.

10. §. (1) A pénzben kifejezhető népgazdasági eredmény megállapításának főbb irányelvei a következők:

a) a megvalósító szervnél jelentkező eredményen, illetőleg ráfordításán kívül figyelembe kell venni az újítás hatását más szervek (pl. továbbfeldolgozó vállalatok) termelésére (önköltségére, minőségére stb.),

b) az újítás népgazdasági eredményeinek megállapításánál összehasonlítási alapként a tényleges állapotot, a tervet vagy a norma szerinti állapotot kell figyelembe venni,

c) a népgazdasági eredmény megállapításánál az eredményt javító tényezőkkel szemben az eredményt rontó hatásokat (pl. beruházások leírasi hányadát) — akár magánál a megvalósító szervnél, akár máshol jelentkeznek — ellentétüként figyelembe kell venni.

(2) Az újítások és találmányok népgazdasági eredményének mérésére és elszámolására egyebekben a pénzügyminiszter által az Országos Találmányi Hivatal elnökével és az érdekelt miniszterekkel egyetértésben kiadott rendelet rendelkezései irányadók.

(3) Az újítónak a díjazás alapjául szolgáló gazdaságossági számításba való betekintés jogát csak hon-

védelmi érdekből, illetőleg államtitok fennforgása esetében lehet megtagadni.

Az újítási díj megállapítása.

11. §. (1) Az újítási díj összege és folyósításának határideje tekintetében a megvalósításra vonatkozó szerződésben az alábbi szabályok figyelembevételével kell rendelkezni:

a) ha az újítás megvalósítása által elérhető népgazdasági eredmény pénzben kifejezhető (10. §), az újítási díj a felek megállapodása szerint a népgazdasági eredmény 2—10%-áig terjedhet. Beruházási megtakarítást eredményező újítás esetében a díj a most említett százalékos kulcs alatt is megállapítható. A százalékos kulcs nagyságának megállapításánál általában a középértékből kell kiindulni. A kulcs végleges nagyságának megállapítása a javaslat műszaki színvonalának, a termelés szempontjából való jelentőségének, a népgazdasági eredmény nagyságának, a megoldott feladat bonyolultságának, az újító által előzetesen kifejtett tevékenység mértékének, a külkereskedelmi kihatásoknak stb. tényezőknek együttes mérlegelése alapján történik;

b) többtermelést, vagy új cikk gyártását eredményező újítás díját a többletmennyiséggel, illetőleg a termelt mennyiséggel arányosan kell megállapítani. A díj a többletmennyiség önköltségének legfeljebb 2%-a, illetőleg a termelt mennyiség önköltségének legfeljebb 5%-a lehet. Az illetékes miniszter megállapíthatja, hogy mit kell új cikknek tekinteni, azzal a korlátozással, hogy valamely termék színének, formájának vagy méretének megváltoztatására irányuló javaslatot új cikk előállítására irányuló javaslatként elbírálni nem lehet. A százalékos kulcs nagyságának meghatározásánál értelemszerűen alkalmazni kell az a) pontban foglaltakat;

c) minőségjavulást eredményező újítás díját függővé kell tenni a minőségi mutatóktól, valamint a javított minőség mellett legyártandó mennyiségtől;

d) egészségvédelemmel, továbbá balesetelhárítással kapcsolatos újítás díját a lehetőség szerint kidolgozandó műszaki vagy egyéb hatásokkal arányosan kell megállapítani.

(2) Ha az újítás nem sorolható az (1) bekezdés a) — d) pontjaiban szabályozott esetek körébe, az újítási díjat eszméi alapon kell megállapítani. A díj nagyságának meghatározásánál figyelembe kell venni az (1) bekezdés a) pontjában említett tényezőket.

(3) Az újítási díj első részletét a megvalósítástól számított 8 napon belül kell folyósítani. Az újítási díj első részlete az előzetes számítások alapján előreláthatólag kifizetésre kerülő újítási díj 5—10%-áig terjedhet. A második és további részletek nagysága és fizetési határideje tekintetében a felek a megvalósításra vonatkozó szerződésben állapodnak meg azzal a korlátozással, hogy e részletek csak a megvalósítás után az eredmény jelentkezésének arányában folyósíthatók.

(4) Az újítási díj alsó határa 100.— Ft.

(5) Ha a felek által kölcsönösen megállapított teljes újítási díj összege a 2.000 Ft-ot nem haladja meg, azt ilyen irányú megállapodás esetén a megvalósítás után a szerződésben megállapított határidőn belül teljes összegben kell kifizetni. Ebben az esetben az újítónak további díjra (díjkiegészítésre) igénye nincs.

(6) Ha a felek által kölcsönösen megállapított újítási díj összege a 25.000 Ft-ot előreláthatólag meghaladja, a megvalósításra vonatkozó szerződés csak a minisztérium jóváhagyásával válik hatályossá. A miniszter az Országos Találmányi Hivatal elnökével egyetértésben ezt az értékhatárt leszállíthatja.

(7) Ha a megvalósításra vonatkozó szerződés megkötése után derül ki, hogy a díj összege az előző bekezdésben megállapított értékhatárt meghaladja, további díjrészletet csak az előző bekezdés szerinti jóváhagyás után lehet folyósítani.

Újítási díjfizetési kötelezettség.

12. §. (1) Az újítóknak járó díjat az a vállalat (állami szerv) köteles kifizetni, amelynek vezetője az újítóval a megvalósításra vonatkozó szerződést megkötötte.

(2) Ha az újítás megvalósítása révén elért népgazdasági eredmény nem az újítási díj kifizetésére kötelezett vállalatnál (állami szervnél) jelentkezik, a szerződő szerv jogosult az újítási díjat arra hárítani, akinek javára az újítást megvalósították. Ha már a megvalósításra vonatkozó szerződés megkötése előtt ismeretes, hogy a népgazdasági eredmény mely vállalatnál (állami szervnél) jelentkezik, a népgazdasági eredmény megállapításába és a szerződés megkötésébe az érintett szervet be kell vonni. Ha csak később állapítható meg, hogy az újítás megvalósítása mely vállalat (állami szerv) javára szolgál, ennek megállapításától számított 15 napon belül kell a szervnek a népgazdasági eredmény megállapításába és a szerződésbe való bevonása iránt intézkedni. Ezek a rendelkezések a megvalósításra vonatkozó szerződésben megállapított fizetési határidőket nem érintik.

(3) Az esetleges áthárítási vitákban a döntőbizottság (központi, minisztériumi, megyei, fővárosi stb. döntőbizottság) határoz. A hatásköri és eljárási szabályokat a Központi Döntőbizottság elnöke állapítja meg.

Az újító bérezése.

13. §. (1) Újítás esetén a teljesítménybérezés alapjául szolgáló időszakigletet oly mértékben kell csökkenteni, illetőleg a teljesítménykövetelményt oly mértékben kell megemlíteni, amilyen mértékben az újítással végzett munka termelékenyebb a réginél.

(2) Az újító és az újítást önként átvevők részére hat naptári hónapon keresztül az újítás igénybevételel végzett munkákra kiegészítő fizetesként el kell számolni az időszakiglet csökkenéséből vagy a teljesítménykövetelmény növeléséből adódó különbséget.

(3) Társaszerződés esetében az újító részére megállapított kedvezmények minden egyes társaszerződőt megilletnek.

Az újításokkal kapcsolatos viták.

14. §. (1) A kísérletezésre, vagy megvalósításra vonatkozó szerződés megkötése után az újító és a megvalósító szerv között felmerülő viták polgári peres útra tartoznak; szerződési (társaszerződési) vitáknál a 2. §. (3) bekezdése szerint kell eljárni.

(2) Ha az újító és a megvalósító szerv között akár a kísérletezésre, akár a megvalósításra vonatkozó szerződés megkötése előtt véleményeltérés merül fel, közös megállapodás alapján alávethetik magukat az általuk választott személy vagy bizottság döntésének, amely a felekre kötelező. Ha a felek ilyen eljárásban, illetőleg a vitás kérdést eldöntő személy (bizottság összetétele) tekintetében nem egyeznek meg, a vállalat (állami szerv) az újítást gyakorlatba nem veheti, illetőleg a kísérletezést meg nem kezdheti. Ha azonban a véleményeltérés a munkaköri kötelezősségek kérdésében merül fel, a javaslatot gyakorlatba lehet venni, de a megvalósító szerv a véleményeltérés felmerülésétől számított 15 napon belül a felettes szervhez köteles fordulni a munkaköri kötelezősségek tisztázása céljából. E rendelkezés nem érinti az újítónak azt a jogát, hogy ebben a kérdésben ő is a felettes szervhez fordulhasson.

(3) A megvalósításra vonatkozó szerződés hiányában, fontos népgazdasági érdekből az illetékes miniszter elrendelheti az újítás igénybevételét. Ilyen igénybevétel birtokában a vállalat (állami szerv) jogosult az újítást gyakorlatba venni. A megfelelő ellenérték megállapítását a megvalósító szervnek az igénybevételelől számított 15 napon belül a bíróságtól keresettel kell kérnie.

E rendelkezés nem érinti az újítónak azt a jogát, hogy az ellenérték megállapítása kérdésében ő is a bírósághoz fordulhasson.

(4) Ha az újító és a megvalósító szerv között a megvalósításra vonatkozóan szerződés nem jött létre, de a megvalósító szerv később a javaslat tárgyát — igénybevételelre vonatkozó döntés vagy az újító tudta nélkül — gyakorlatba veszi, az újító részére a jelen rendeletben megállapított keretek között az általa eredetileg kért díjat meg kell fizetni. Az eljárás bírói útra tartozik.

(5) Ha az újításként elfogadott javaslatot a megvalósításra vonatkozó szerződés megkötése előtt az újító tudtával megvalósították és az érdekelték a díjazás tekintetében megállapodni nem tudnak, közös megegyezéssel alávethetik magukat az általuk választott személy vagy bizottság döntésének, amely a felekre kötelező. Ha a felek ilyen eljárásban, illetőleg a vitás kérdést eldöntő személy (bizottság összetétele) tekintetében nem egyeznek meg, az újítási díj megállapítása bírói útra tartozik. A pert a megvalósító szerv 15 napon belül köteles megindítani. E rendelkezés nem érinti az újítónak azt a jogát, hogy ő is a bírósághoz fordulhasson.

Társadalmi ellenőrzés.

15. §. Az újítási ügyek intézésének társadalmi ellenőrzését a szakszervezetek végzik; az ellenőrzés során az újítási ügyek iratait megtekinthetik és a szükséges felvilágosítások megadását kérhetik.

Kísérletezési és megvalósítási költségek.

16. §. (1) Az újítási javaslatok kísérletezésével és megvalósításával kapcsolatos költségeket (munkabér stb.) a vállalatok — a (2) bekezdésben foglalt kivétellel — termelési költségként kötelesek elszámolni. Ha e költségek a tárgynegyedéven belül nem térülnek meg, a népgazdasági eredmény jelentkezésének arányában elszámolásuknál a naptári évtől függetlenül, legfeljebb négy negyedévre történő időbeli elhatárolást lehet alkalmazni. Ha azonban a költségek a vállalat éves termelési költségének 1%-át meghaladják, az időbeli elhatárolás nyolc negyedévre is terjedhet.

(2) Az irányítószerv által nagy jelentőségűnek minősített újítás kísérletezésével és megvalósításával kapcsolatos költségeket a műszaki fejlesztési alap terhére is el lehet számolni.

(3) Az újításokkal kapcsolatos beruházási jellegű költségek mindazokból a forrásokból fedezhetők, amelyek a beruházások megvalósítására szolgálnak (beruházási hitel, vállalatfejlesztési alap, önköltségcsökkentéssel kapcsolatos bankhitel stb.).

(4) Ha a javaslat népgazdasági eredménye egészben vagy részben nem a megvalósító vállalatnál (állami szervnél) jelentkezik, az érdekelt vállalatok (állami szervek) a megvalósítással kapcsolatos költségeket és a népgazdasági eredményt megállapodásuk alapján egymás között kötelesek megosztani. Megállapodás hiányában az illetékes döntőbizottság határoz.

(5) Az újítási javaslat kísérletezésére és megvalósítására történő bérjellegű kifizetéseket bérköltségként, a beralap terhére kell elszámolni. Az ilyen bérjellegű kifizetések beralaptúllépés esetén igazolt túllépésnek tekintendők, nem esnek a túlmunkát korlátozó munkaügyi jogszabályok rendelkezéseinek hatálya alá.

(6) Az újító részére meg kell téríteni azokat a költségeit és munkadíját (felhasználható kísérleti darab, felhasználható műhelyrajz stb.), amelyek javaslatának kidolgozásával kapcsolatban merültek fel, feltéve, hogy ezek a vállalat (állami szerv) kísérleti, illetve megvalósítási költségeit csökkentik. A térítés kérdésében vita esetén az újító a bírósághoz fordulhat. A kísérletezésre, illetőleg megvalósításra vonatkozó szerződés alapján

végzett munka ellenértékét is meg kell téríteni. Ha a javaslattevőt munkaviszony alapján végzett munkája alól meghatározott időre felmentik, részére átlagkereset jár; más esetben (pl. rendes munkaidőn túl) munkáért a szerződés szerinti külön díjazás illeti meg. Az átlagkereset kiszámítása tekintetében a munkaügyi jogszabályok irányadók.

(7) A tapasztalatcsere és az újtómozgalom propagandájával és fejlesztésével kapcsolatos költségek (műszaki továbbképző körök fenntartási költségei, szaklapok beszerzési költségei, pályázatok, kiállítások, plakátok költségei stb.) fedezésére a vállalatok a teljes beralapjuk 6 tízezrelékének megfelelő összeget használhatnak fel. Ezt meghaladó összeget csak a minisztérium engedélye alapján használhatnak fel.

(8) Az állami költségvetésből fenntartott szervezeteknél (intézményeknél stb.) az újtásokkal kapcsolatos díjak és költségek fedezetéről a megvalósító szerv költségvetésében kell gondoskodni.

(9) Több népgazdasági ágat érintő vagy jelentős újtás kísérletezéséhez és megvalósításához szükséges összegeket az Országos Találmányi Hivatal költségvetési hitelkeretéből rendelkezésre bocsáthatja. A megvalósítás után az Országos Találmányi Hivatal e költségek megtérítését követelheti.

Az újtás megvalósításában közreműködők díjazása.

17. §. (1) Azokat, akik az újtás kísérletének sikerét, illetőleg a megvalósítást átlagon felüli tevékenységükkel mozdították elő, közreműködői díjban kell részesíteni. A díjban az újtó kivételével, munkakörre tekintet nélkül bárki (vezetőállású dolgozó, irányító szerv dolgozója, igazgató, főmérnök, újtási előadó, más vállalati, kutató-tervezőintézeti dolgozó is) részesíthető.

(2) A közreműködői díjra jogosultak személyét és a díj felosztását, az újtó meghallgatása után a megvalósító szerv vezetője állapítja meg; határozatának meghozatala előtt köteles a helyi szakszervezet véleményét kikérni. Az igazgatónak, helyetteseinek, a főmérnöknek, a főkönyvelőnek, az újtási előadónak, valamint az irányító szerv dolgozójának közreműködői díját az irányító szerv állapítja meg, a szakszervezet előterjesztése alapján, az újtó meghallgatása után.

(3) Ha a népgazdasági eredmény eléréséhez az újtott alapanyagot, illetőleg a félkész terméket továbbfeldolgozó vállalat dolgozóinak közreműködése szükséges, a továbbfeldolgozó vállalat átlagon felüli tevékenységet kifejtő dolgozóit az (1) bekezdés alapján megállapított díjazásból ugyancsak részesíteni kell. A díj megosztásának arányát a két vállalat igazgatója — a helyi szakszervezetek meghallgatása után — együttesen állapítja meg. Megegyezés hiányában az illetékes döntőbizottság határoz.

(4) Az összes közreműködők részére kifizethető díj együttes mértéke az első évre járó újtási díj 10–100 százaléka, a kifejtett tevékenységtől függően. Az egyes közreműködők között a díjat az általuk kifejtett tevékenység arányában kell megosztani.

(5) A díjat a megvalósító vállalat folyósítja; esetleges áthárítására az újtási díj áthárítására vonatkozó szabályok irányadók.

(6) A közreműködői díj egyes részleteit az újtási díjrészletek arányában és azokkal egyidejűleg kell kifizetni.

(7) E § alapján kifizetésre kerülő díjakat az újtót megillető díjazáson felül kell kifizetni és az újtási díjnak megfelelően kell elszámolni.

(8) Ha a közreműködők részére megállapított teljes közreműködői díj összege a 25 000 Ft-ot meghaladja, a minisztérium jóváhagyását kell kérni. Ennek megtörténte előtt közreműködői díjat folyósítani nem lehet. A miniszter az Országos Találmányi Hivatal elnökével egyetértésben ezt az értékhatárt leszállíthatja.

(9) A közreműködők nevét és a részükre megállapított közreműködői díj összegét a vállalat (állami szerv) hirdetőtábláján vagy más alkalmas helyen 8 napra ki kell függeszteni.

Az újtási előadókra vonatkozó általános szabályok.

18. §. (1) Az újtásokkal kapcsolatos ügyintézés elvégzése és összefogása céljából a vállalat (állami szerv) vezetője — lehetőleg a műszaki osztály dolgozó sorából — újtási előadót jelöl ki. Azoknál a vállalatoknál, amelyeknél az újtási ügyek száma indokoltá teszi, a vezető az újtási előadót függetlenítheti, illetőleg a legnagyobb vállalatoknál újtási iroda felállítását rendelheti el; középfokú irányító szervezeteknél a miniszter határozza meg, hogy szükséges-e az újtási előadó függetlenízése. Az újtási előadó egyéb munkák ellátásával csak oly mértékben bízható meg, hogy az újtások ügyintézésére elég idő álljon rendelkezésére.

(2) Újtási előadónak általában olyan személyt kell kijelölni, aki az újtási előadók részére a minisztérium által rendszeresített tanfolyamot elvégezte és a szakvizsgát letette. Ha az újtási előadó a jelen rendelet hatálybalépésekor ilyen szakvizsgával nem rendelkezik, vagy a rendelet hatálybalépése utáni időben ilyen szakvizsgával nem rendelkező személyt jelölnek ki újtási előadónak, az előírt szakvizsgát a miniszter által megszabott határidőn belül kell letennie.

A vezető, az újtási előadó (újtási iroda) feladatai a vállalatoknál és állami szervezeteknél.

19. §. (1) A vezető illetékes szervei (osztályok, csoportok stb.) útján

a) gondoskodik az újtási feladattervek kidolgozásáról, határoz az újtási javaslatok felől (ha az újtás alap vagy félkész termék minőségét érinti, illetőleg, ha az eredmény más szervnél jelentkezik, előzetesen beszerzi a továbbfeldolgozó vállalatok, illetőleg érdekelt szervezetek véleményét),

b) megköti az újtóval a kísérletre, illetőleg a megvalósításra vonatkozó szerződést,

c) gondoskodik a kísérletre, illetőleg a megvalósításra vonatkozó szerződés alapján az újtás kísérletezéséről, bevezetéséről a vállalati tervekbe való felvétel útján is,

d) biztosítja a műszaki segítséget (rajzok, leírások stb.) a javaslat kidolgozásához, a szükséghez képest szakemberek bevonásával is,

e) gondoskodik a másutt is megvalósítható javaslatoknak a felettes szervhez való továbbításáról,

f) félévenként jelentést tesz a Központi Statisztikai Hivatal részére az újtótevékenység eredményeiről,

g) félévenként — termelési értekezlet vagy szakszervezeti beszámoló keretében — köteles a dolgozókkal a megvalósult újtásokat ismertetni az újtók és közreműködők neveinek felsorolásával és a részükre juttatott díjak összegének megjelölésével.

(2) Az újtási előadó (újtási iroda)

a) ellátja a javaslatok átvételével, azok kifüggesztésével kapcsolatos teendőket és vezeti az újtási naplót,

b) előkészíti az ügyeket döntésre,

c) felvilágosítást ad újtási kérdésekben,

d) figyelemmel kíséri a javaslatok sorsát és szükség esetén jelentést tesz a vezetőknek,

e) figyelemmel kíséri a megvalósított újtások népgazdasági eredményét és az újtási díjak fizetését,

f) továbbítja a nála benyújtott javaslatokat az azok megvalósítására illetékes szervhez.

A miniszter és a minisztériumok újtási feladatköre.

20. §. (1) A népgazdaság és az államigazgatás egyes ágazataiban az újtói és feltalálói tevékenység irányítása és ellenőrzése az illetékes miniszter feladata.

(2) A minisztérium ellátja saját területén az újtótevékenység propagandájával kapcsolatos állami feladatokat.

(3) A minisztériumi újtási és találmányi ügyintézés elvi irányítására, összefogására, a tárcán belüli tapasztalatcsere lebonyolítására, az Országos Találmányi Hivatallal a kapcsolatok tartására minden minisztériumban megfelelő szervezet (személyt) kell kijelölni.

(4) Minden iparigazgatóságnál (főosztálynál) újtási előadót kell kijelölni.

(5) A miniszterekre és minisztériumokra vonatkozó rendelkezéseket a Minisztertanácsnak közvetlenül alárendelt szervekre és azok vezetőire megfelelően alkalmazni kell.

Az Országos Találmányi Hivatal feladatai.

21. §. Az Országos Találmányi Hivatal mint az újtói és feltalálói tevékenység fő elvi kérdéseinek központi állami irányító szerve

a) figyelemmel kíséri a bel- és külföldi újtói és feltalálói tevékenység alakulását, a fennálló jogszabályokkal való összhangját és a szükséghez képest kezdeményezi, előkészíti és előterjeszti az új jogszabályok tervezetét,

b) jogosult ellenőrizni az újtásokról és találmányokról szóló rendelet megtartását és a szükséghez képest az intézkedésre hivatott szerveknél véleményes javaslatot tesz,

c) elvi kérdésekben a minisztériumok és az országos hatáskörű szervek megkeresésére véleményt nyilvánít, illetve a jogegység biztosítása céljából — a bíróságokat kivéve — az összes szervekre kötelező elvi döntéseket hoz, a Szakszervezetek Országos Tanácsa és az érdekelt miniszter véleményének előzetes kikérése után. A bíróságokat is kötelező elvi döntések meghozatalánál a Legfelsőbb Bírósággal együttműködik és a Legfelsőbb Bíróság elnökénél kezdeményezi ilyen elvi döntések hozatalát,

d) meghatározza az újtási előadók szakképzésére vonatkozó irányelveket,

e) közreműködik az újtói és feltalálói tevékenység fejlesztésében. Részt vesz e tevékenység országos propagandájának megszervezésében és lebonyolításában (sajtó, kiállítások, ankétok rendezése stb.),

f) előmozdítja — saját eszközeivel is — egyes nagyobb jelentőségű javaslatok kísérletezését, illetőleg megvalósítását,

g) szervezi és lebonyolítja az újtások és találmányok elterjesztését szolgáló tapasztalatcsere a 24. § értelmében,

h) ellátja az iparági feladattervekkel kapcsolatos feladatokat (23. §.),

i) köteles a beruházások tervezésénél a műszaki színvonal tekintetében véleményt nyilvánítani és dokumentációt szolgáltatni a minisztériumok vagy az országos hatáskörű szervek megkeresésére,

j) jogszabályokban szabályozott eljárás szerint dönt a szabadalom megadása kérdésében.

A Központi Statisztikai Hivatal feladatköre.

22. §. A Központi Statisztikai Hivatal félévenként megküldi az újtótevékenységre vonatkozó statisztikát a minisztereknek és az Országos Találmányi Hivatal elnökének. A statisztikai rendszert a Központi Statisztikai Hivatal elnöke az Országos Találmányi Hivatal elnökével egyetértésben dolgozza ki.

Újtási feladattervek.

23. §. (1) Minden vállalatnál az egyes tervidőszakokra újtási feladattervet kell kidolgozni. Ebben ki kell tűzni azokat a feladatokat, amelyeknek az újtók közreműködésével való megoldása elsősorban kívánatos. A feladattervbe fel kell venni azokat a feladatokat is, amelyeket a vállalat termékeit továbbfeldol-

gozó vállalatok a termékek minőségének megjavításával kapcsolatban, továbbá a felettes szervek tűznek ki, ha azokat a vállalat hivatalból nem tudja megoldani, fel kell venni továbbá az iparági újtási feladattervben foglalt feladatokat is. A feladattervben lehetőleg fel kell tüntetni a megoldás esetén várható népgazdasági eredményt is.

(2) Az újtási feladattervet a vállalat dolgozza ki és azt megfelelően a dolgozók tudomására kell hozni.

(3) A minisztériumi iparigazgatóságok (főosztályok) legalább évenként iparági újtási feladattervet kötelesek készíteni; ebbe az iparág által megoldandó fontos feladatokat kell felvenni. Az iparági újtási feladatterv készítésének kötelezettsége alól a miniszter felmentést adhat. A minisztériumok az iparági újtási feladatterveket az Országos Találmányi Hivatalnak megküldik. Az Országos Találmányi Hivatal gondoskodik azok széleskörű ismertetéséről, elterjesztéséről és figyelemmel kíséri megvalósításukat.

(4) A feladattervbe felvett feladatok közül a vezető megítélése szerint legfontosabb feladatokat megoldó újtók részére, a megvalósítás után, az újtási díjszámla terhére 3000 forintig terjedhető külön díjat lehet kifizetni, amelyet az újtási díjból levonni nem szabad.

Tapasztalatcsere.

24. §. (1) A vállalat (állami szerv) vezetője minden olyan gyakorlatban bevált jelentős újtást, amely máshol is megvalósítható, köteles az illetékes minisztériumnak megküldeni. A minisztérium köteles a tapasztalatcsere neki megküldött anyagot felülbírálni és a tárca területén belüli tapasztalatcsereéről gondoskodni.

(2) A más minisztériumok területén is felhasználható országos jelentőségű javaslat műszaki leírását és ábráit és az egyéb szükséges adatokat a minisztérium megküldi az Országos Találmányi Hivatalnak. Az Országos Találmányi Hivatal az ily módon hozzá beérkezett anyagot megfelelő formában továbbítja azokhoz a vállalatokhoz (állami szervekhez), amelyeknél a javaslat megvalósítható.

(3) A vállalat (állami szerv) a minisztériumtól vagy az Országos Találmányi Hivaltól érkezett javaslatot köteles az újtási naplóba bevezetni és azt az egyéb javaslatok módjára elbírálni. Az elbírálással kapcsolatos érdemi határozatot a vállalat (állami szerv) köteles a javaslatnak hozzá történt beérkezésétől számított 2 hónapon belül az újtón kívül annak a szervnek is megküldeni, amely a javaslatot hozzá továbbította. Ha ennek akadálya van, a vállalat (állami szerv) azt köteles az említett határidőn belül közölni, megjelölve az érdemi határozat elküldésének várható időpontját.

II. Rész.

TALÁLMÁNYOK.

A találmány fogalma és jogi oltalma.

25. §. (1) Jelen rendelet alkalmazása szempontjából találmánynak kell tekinteni valamely feladat új haladást jelentő és a gyakorlatban használható műszaki megoldását.

(2) Találmány jogi oltalmát oly módon lehet megszerezni, hogy a jogosult a találmányra szabadalmi oltalmat kér. A szabadalom megszerzésére a vonatkozó jogszabályokban foglalt rendelkezések irányadók.

(3) Találmánnyal kapcsolatban a feltaláló terhére munkaköri köteleességet megállapítani nem lehet.

A szolgálati találmány fogalma.

26. §. (1) Szolgálati találmány annak a személynek — pl. kutatói munkakörben alkalmazott dolgozónak — találmánya, kinek munkaviszonyból, szerződésből vagy külön megbízásból folyó köteleessége, hogy szaktudását

olyan új eljárások, termékek kidolgozására is fordítsa, mint amelyeknek tárgykörébe a találmány tartozik.

(2) A szolgálati találmányra a szabadalmat első sorban a munkáltató, illetőleg a megbízó igényelheti.

(3) A szabadalmi bejelentés megtételére a feltaláló is jogosult, a bejelentés másolatát azonban köteles a munkáltatóhoz, illetőleg a megbízóhoz legkésőbb a bejelentésnek az Országos Találmányi Hivatalnál történő benyújtásáig eljuttatni. A munkáltató, illetőleg a megbízó a bejelentés másolatának vételétől számított egy hónapon belül köteles mind az Országos Találmányi Hivattal, mind pedig a feltalálóval írásban közölni, hogy a szabadalomra igényt tart-e. E határidő elmulasztása esetén a munkáltatót a jogáról lemondottnak kell tekinteni.

(4) Ha a szolgálati találmányra a szabadalmat a munkáltatónak, illetőleg a megbízónak adják meg, mind a szabadalmi okiraton, mind pedig a lajstromban fel kell tüntetni, hogy a szabadalom tárgya szolgálati találmány. A feltaláló részére ebben az esetben a jelen rendeletben foglalt rendelkezések (29. §) szerinti díjazás jár, amelyet a munkáltató, illetőleg a megbízó, továbbá a felhasználó vállalat és a feltaláló között kötendő szerződésben kell megállapítani. A feltaláló a szerződésben félként csak a részére járó díjazással kapcsolatban szerepelhet. Ha az érdekeltek a díjazásra vonatkozólag megállapodni nem tudnak, a feltaláló díjazásának megállapítását a bíróságtól keresettel kérheti.

(5) Ha a munkáltató, illetőleg a megbízó a szabadalomra nem tart igényt, a találmányból eredő minden jog a feltalálót illeti meg. Ez a szabály érvényes arra az esetre is, ha a szabadalmaztatási eljárás során a munkáltató, illetőleg a megbízó az Országos Találmányi Hivatal ismételt felhívása ellenére sem pótolja a szabadalmi bejelentés hiányait. Ilyen esetben az eljárást a feltaláló bevonásával kell folytatni.

(6) A találmány szolgálati jellegével kapcsolatos vitákban az irányító szerv meghallgatása után végérvényesen az Országos Találmányi Hivatal dönt.

Elsőbbségi jog a találmány hasznosítására.

27. §. Munkaviszonyban álló, de új eljárások vagy termékek kidolgozására nem kötelezett személyeknek találmányai tekintetében — ha azok a munkáltató termelési körébe tartoznak — a munkáltatót elsőbbségi jog illeti meg. Az elsőbbségi jog abban áll, hogy a kísérletezésre és megvalósításra vonatkozó szerződést első sorban a munkáltatóval kell a feltalálónak megkötnie, feltéve, hogy a munkáltató ajánlata a más állami szervek részéről esetleg tett ajánlatoknál nem kedvezőtlenebb a feltalálóra nézve. A munkáltató elsőbbségi jogáról lemondhat. A munkáltató értesítése és nyilatkozata tekintetében a 26. § rendelkezései megfelelően irányadók. A munkáltató és a feltaláló között a jelen § alapján felmerülő viták eldöntése polgári peres útra tartozik.

A találmány hasznosítása.

28. §. (1) A feltaláló vállalattal (állami szervvel) találmányának hasznosítására szerződést köthet.

(2) A hasznosítás történhet oly módon, hogy a feltaláló a szabadalom tulajdonjogát átengedi, vagy pedig oly módon, hogy megvalósításra vonatkozó szerződést köt. Vállalattal (állami szervvel) kötött szerződés esetén az állam jogosult a találmányt más vagy több vállalat útján is hasznosítani.

(3) A feltaláló találmányát külföldön csak a külkereskedelmi miniszter által kijelölt szerv útján, e szervvel kötött szerződés alapján hasznosíthatja. A hasznosításhoz továbbra is szükségesek a fennálló jogszabályokban előírt engedélyek.

(4) Az Országos Találmányi Hivatal a népgazdaság szempontjából legfontosabb találmányokat hasznosítás céljából a minisztériumoknak megküldi. A mi-

nisztériumok a közölt határidőn belül tájékoztatják az Országos Találmányi Hivatalt, hogy a találmányt meg kívánják-e valósítani és igenlő esetben közlik a szükséges kooperációt is magukban foglaló intézkedési terveket. Ezek végrehajtását az Országos Találmányi Hivatal jogosult ellenőrizni és a tapasztalt hiányosságokra az illetékes miniszter figyelmét felhívni. Ezek a rendelkezések nem érintik a feltalálóval való szerződéskötés kötelezettségét.

(5) A magánszemélyek között találmány megvalósítására kötött szerződésekre jelen rendelet rendelkezései nem terjednek ki.

A feltaláló díjazása.

29. §. A feltalálót megillető díjazás, továbbá a kísérletre, illetőleg megvalósításra vonatkozó szerződés, az esetleges jogviták, a kísérletezési és megvalósítási költségek és a közreműködői díj tekintetében a jelen rendelet 8., 10., 11., 12., 14., 16. és 17. §-aiban foglalt rendelkezéseket megfelelően kell alkalmazni az alábbi eltérésekkel:

a) a feltaláló a szabadalmi oltalom teljes ideje alatt — ha csak valakinek kizárólagos használati engedélyt nem adott — az első megvalósító szervén kívül további szervekkel is köthet megvalósításra vonatkozó szerződést,

b) a szabadalmi oltalom fennállásának időtartamán belül a feltalálót a megvalósítástól számított 5 év népgazdasági eredménye alapján illeti meg a díjazás, más vállalat (állami szerv) által az oltalmi időn belül történő további megvalósítás esetén a feltalálót, vállalatként (állami szervként) további 5 év díjazás illeti meg. Más vállalat (állami szerv) által történő megvalósítás esetén — amennyiben az érdekeltek másként nem állapodnak meg — a feltalálót az első szerződésben megállapított feltételek szerint illeti meg a díjazás,

c) a megvalósításra vonatkozó szerződésben rendelkezni kell a találmány külföldi oltalma megszerzésének kérdésében,

d) találmány külföldre történő átadása esetén, ha az átadás eredménye pénzben nem mutatható ki, a feltaláló részére a találmány jelentőségéhez mért egyszeri díjazás jár. Ennek összegét az Országos Találmányi Hivatal elnöke az illetékes miniszterrel egyetértésben állapítja meg. A díjat az Országos Találmányi Hivatal folyósítja,

e) első részletként legfeljebb a megvalósítástól számított első három évben járó díj 5–10 százalékát lehet fizetni,

f) ilyen irányú megállapodás esetén a megvalósítás után a teljes feltalálói díjat a szerződésben megállapított határidőn belül egy összegben ki kell fizetni, ha az az 5000 Ft-ot nem haladja meg. Ebben az esetben a feltalálónak további díjra (díjkiegészítésre) igénye nincs,

g) az előző pontokban foglalt rendelkezések nem zárják ki az Országos Találmányi Hivatal által megadott szabadalom tulajdonjogának átruházását,

h) olyan javaslat megvalósítására, amelyre az Országos Találmányi Hivatal még szabadalmat nem adott, az újításokra vonatkozó szabályok szerint kell a szerződést megkötöni. A felek azonban már a szerződés megkötésével egyidejűleg megállapodhatnak a megvalósítási szerződés részletei tekintetében arra az esetre is, ha a javaslatra az Országos Találmányi Hivatal a szabadalmat megadja. Az erre vonatkozó megállapodás csak a szabadalmat megadó végzés kiadása után lép hatályba,

i) a találmány megvalósításában átlagon felüli tevékenységet kifejtő közreműködők részére az első két évre járó feltalálói díj 10–100 százalékáig terjedő összeg fizethető ki közreműködői díj címen,

j) találmányok átvételre történő javasolása esetén a javaslattevőt a feltalálóval kötött szerződés szerinti első két évre járó feltalálói díj 20 százaléka illeti meg

tapasztalatszere díj címén, feltéve, hogy az átvétel javasolása nem tartozik az illetőnek munkaköréből folyó kötelességei közé,

k) állami szerv tulajdonát képező találmánynak más állami szerv által történő átvétele esetén az átadó a találmány kidolgozásával kapcsolatban felmerült költségei arányos részének megtérítését követelheti. Az ezzel kapcsolatos viták döntőbizottsági útra tartoznak.

Szabadalmi költségek előlegezése.

30. §. A kísérletezésre, illetőleg megvalósításra vonatkozó szerződést megkötő szerv jogosult a találmány bejelentésével kapcsolatos költségeket (bejelentési illeték, leírások, rajzok elkészítésének költségei stb.) a feltaláló részére előlegezni. Az előlegezett összeget a feltalálónak járó első díjrészletből le kell vonni. Az említett költség a kísérletre vonatkozó szerződés megkötése előtt is előlegezhető.

III. Rész.

VEGYES ÉS HATÁLYBALÉPTETŐ RENDELKEZÉSEK.

Kitüntetés adományozása.

31. §. Népgazdasági szempontból nagyjelentőségű újítás vagy találmány szerzőjének a miniszter az Országos Találmányi Hivatal elnökével és a szakszervezettel egyetértésben, „kiváló újító”, illetőleg „kiváló feltaláló” kitüntetést adományozhat.

A rendelet hatályának kiterjesztése a szövetkezetekre.

32. §. (1) A jelen rendelet rendelkezéseit a kisipari (háziipari) és a földművesszövetkezetekre megfelelően alkalmazni kell.

(2) A jelen rendeletet a mezőgazdasági termelőszövetkezetekre és termelőszövetkezeti csoportokra azokkal az eltérésekkel kell alkalmazni, amelyeket a földművelésügyi miniszter az Országos Találmányi Hivatal elnökével egyetértésben rendelettel megállapít.

(3) A 6. § (3) bekezdése szerint a helyi szakszervezet hatáskörébe utalt feladatot a szövetkezet vezetősége által kijelölt háromtagú bizottság látja el.

Szakvélemény beszerzése.

33. §. A vállalatok és az állami szervek az Országos Találmányi Hivatal, a felügyeletet gyakorló minisztérium vagy a bíróság megkeresésére újítási és találmányi ügyekben kötelesek díjtalanul szakvéleményt adni.

Adó- és illetékmentesség.

34. §. (1) Az újítási díjak, továbbá az újításokkal és találmányokkal kapcsolatban vállalatától (állami szervtől) felvett munkadíjak, jutalmak és minden egyéb juttatás adómentes, kivéve a feltalálói díjat.

(2) A feltalálói díjakat a jövedelemadóra vonatkozó egyes rendelkezések módosításáról és kiegészítéséről szóló 6/1959. (I. 25.) Korm. számú rendeletben, illetőleg a végrehajtási utasításban foglalt rendelkezések szerint kell adóztatni.

(3) Az újítási javaslatokkal kapcsolatos minden beadvány és eljárás költség- és illetékmentes. A jelen rendelet alapján újítással, illetőleg találmánnyal kapcsolatban folyamatba tett polgári peres eljárás illetékmentes.

(4) Az állam a közvetlen tulajdonát képező szabadalmak után évi illetéket nem fizet.

Újítási és találmányi ügyekkel kapcsolatos büntettek és szabálysértés.

35. §. (1) A vállalat igazgatója, valamint az újítási ügyek intézéséért felelős más dolgozók kötelesek a tu-

domásrajutástól — fegyelmi eljárás esetén annak befejezésétől — számított három nap alatt büntető feljelentést tenni abban az esetben, ha tudomásukra jut, hogy valaki — akár a szerző beleegyezésével, akár anélkül — másnak újítási vagy találmányi javaslatát sajátjaként vagy társszerzeményeként tünteti fel, vagy ha az újításokkal, illetve találmányokkal kapcsolatos más büntettekről szereznek tudomást.

(2) Amennyiben a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, szabálysértést követ el és 1000 Ft-ig terjedhető pénzbírsággal sújtható az, aki az Országos Találmányi Hivatalnál szabadalmaztatás végett bejelentett, de az Országos Találmányi Hivatal által még közzé nem tett valamely találmányi javaslatot nyilvánosságra hoz.

(3) A szabálysértés miatt az eljárás a járási (járási jogú városi, fővárosi kerületi, városi kerületi) tanács VB igazgatási osztályának hatáskörébe tartozik.

Határozatok közlése.

36. §. (1) Az újítási, illetőleg találmányi ügyekben a szabálysértés miatt eljáró szerv az eljárást megszüntető, illetőleg befejező jogerős határozatát az Országos Találmányi Hivatalnak és az illetékes miniszternek megküldi.

(2) Újítási ügyvel összefüggő jogerős fegyelmi határozatot a jogerőre emelkedéstől számított 15 napon belül az illetékes minisztériummal és az Országos Találmányi Hivattal közölni kell.

Felhatalmazás.

37. §. A minisztériumok, továbbá a Kormányoknak közvetlenül alárendelt szervek vezetői a népgazdaságnak és az államigazgatásnak az irányításuk alatt álló ágában az újítási ügyek intézését a szakmai sajátosságoknak megfelelően, a jelen rendelet által megszabott keretekben, az Országos Találmányi Hivatal elnökével egyetértésben szabályozzák.

Hatálybaléptető rendelkezések.

38. §. (1) Jelen rendelet kihirdetése napján lép hatályba. Rendelkezéseit — a (2) és (3) bekezdésekben foglalt kivételekkel — a folyamatban levő ügyekben is alkalmazni kell.

(2) Az 53/1955. (VIII. 25.) M. T. számú rendelet rendelkezéseit kell alkalmazni:

a) újítások tekintetében, ha 1957. évi június hó 23. napjáig az újító a megvalósításra történt elfogadásról szóló értesítést már kézhezvette vagy eddig az időpontig a megvalósítás már megtörtént,

b) találmányok tekintetében, ha 1957. évi június hó 23. napjáig a minisztériumnak a megvalósításra vonatkozó elfogadó nyilatkozata az Országos Találmányi Hivatalhoz már beérkezett vagy eddig az időpontig a megvalósítás már megtörtént,

(3) A 38/1957. (VI. 23.) Korm. számú rendelet rendelkezéseit kell alkalmazni azon újítások és találmányok tekintetében, amelyekkel kapcsolatban a jelen rendelet hatálybalépésének napjáig a megvalósításra vonatkozó szerződést már megkötötték, vagy amelyeket 1957. évi június hó 23. napját követően megvalósítottak.

(4) Ha 1957. évi június hó 23. napján a minisztérium elfogadó nyilatkozata az Országos Találmányi Hivatalhoz még nem érkezett meg, a bejelentést a továbbiakban szabadalmi bejelentésként kell kezelni azzal az eltéréssel, hogy a bejelentőnek bejelentési illetéket lerónia nem kell.

(5) Ha 1957. évi június hó 23. napján az Országos Találmányi Hivatal a szerzői tanúsítványt már kiadta, a találmányt azonban az állam gyakorlatba nem vette, sem a megvalósításra vonatkozó kezdő intézkedések hat hónapon belüli megtételét nem tervezi, a feltaláló jogosult az egyéb jogszabályok keretei között a talá-

mányt saját maga gyakorlatba venni, illetőleg annak gyakorlatbavételére magánszeméllyel is megállapodást kötni (a találmányt hasznosítani).

(6) Az állam nevében az (5) bekezdés értelmében teendő nyilatkozatot az a minisztérium teszi meg, amely a találmányt az állam részére elfogadta. A minisztérium a nyilatkozatot a feltaláló ilyen értelmű kérelmének előterjesztésétől számított 30 napon belül köteles megtenni. E határidő elmulasztása esetén az (5) bekezdés szerinti jog a feltalálót a minisztérium nyilatkozatának bevétele nélkül is megilleti.

(7) Az (5) és (6) bekezdés rendelkezéseit megfelelően kell alkalmazni az 1957. június 23. napja után kiadott szerzői tanúsítvánnyal kapcsolatos találmányok tekintetében is. Ebben az esetben az (5) bekezdés szerinti hat hónapos határidőt a szerzői tanúsítvány keltétől kell számítani.

(8) Ha vállalat (állami szerv) a találmányt utólag gyakorlatba veszi, a feltalálói díj az (5) és (7) bekezdés szerint történt hasznosítás esetén is megilleti a feltalálót. Az utólagos gyakorlatbavétel a találmány korábbi hasznosításával kapcsolatos jogot nem érinti, a találmány további hasznosítására kizárólag a találmányt az állam részére elfogadó minisztérium adhat engedélyt.

(9) Az állam által korábban már gyakorlatba vett találmányt a feltaláló csak a találmányt az állam részére elfogadó minisztérium engedélye alapján használhatja.

(10) A jelen rendelet hatálybalépésével egyidejűleg — kivéve a (3) bekezdésben foglalt ügyek tekintetében — az újításokról és találmányokról szóló 38/1957. (VI. 23.) Korm. számú rendelet hatályát veszti. A 220/1949. (I. 8.) Korm. számú rendelet 9. §-ának (2) és (3) bekezdése azonban továbbra is a 38/1957. (VI. 23.) Korm. számú rendelet 27. §-ának (4) bekezdésével módosított szöveggel hatályos.

30/1959. (V. 10.) Korm. számú rendelet a gépjárművek kötelező szavatossági biztosításáról

1. §. (1) A Magyar Népköztársaság területén belföldi rendszámmal közlekedő gépjármű üzemeltetője a gépjármű által belföldön okozott károk fedezése céljából e rendelet erejénél fogva szavatossági biztosításban részesül.

(2) Nem terjed ki a rendelet hatálya a magyar állami szervek, intézmények és vállalatok, továbbá a társadalmi szervek által üzemeltetett gépjárművekre.

(3) A kötelező biztosítás hatálya alá tartozó gépjárművekre az Állami Biztosítónál fennálló önkéntes szavatossági biztosítások az 1959. évi július hó 1. napjával megszűnnek. Az ezt követő időre megfizetett díjat az Állami Biztosító a kötelező biztosítás első ízben esedékes díjára számolja el; ha az előre megfizetett díj az első ízben esedékes díj összegét meghaladja, a különbözetet az Állami Biztosító köteles visszatéríteni.

2. §. (1) A kötelező biztosítás alapján az Állami Biztosító azokat a személyesérülésből és tárgyrongálásból származó károkat téríti meg, amelyekért a gépjármű üzemeltetője e minőségében jogszabály szerint kártérítési felelősséggel tartozik, ideértve a gépjárműben ülő személyeket ért károkat is.

(2) Az Állami Biztosító látja el a káresettel kapcsolatban az üzemeltetőt (a gépjárművezetőt) peren kívüli és polgári perbeli képviselőt; jogosult továbbá ellátni a büntető perbeli képviselőt (védelmet) is. Az ezzel kapcsolatos költségeket az Állami Biztosító viseli.

(3) Az Állami Biztosító nem téríti meg azokat a károkat, amelyek a kártokozó biztosított gépjárművön elhelyezett és nem az utasok személyi használatára szol-

gáló tárgyak megsemmisülése vagy megsérülése folytán keletkeznek.

3. §. (1) A kötelező biztosítás évi díja a következő:

a) személygépkocsinál az egyéni üzemeltetők esetén	460 Ft
b) személygépkocsinál egyéb üzemeltetők esetén	300 Ft
c) motorkerékpároknál (oldalkocsival is)	100 Ft
d) tehergépkocsinál	360 Ft
e) személyszállításra szolgáló tehergépkocsinál	600 Ft
f) háromkerekű gépjárműnél	300 Ft
g) rokkantak által használt háromkerekű gépjárműnél	10 Ft
h) vontatónál	180 Ft
i) autóbuzsnál	600 Ft

(2) A kötelező biztosítás díja évenként január hó 1. napján, első ízben az 1959. évi július hó 1. napján, illetőleg a rendszámmal való ellátást követő hónap 1. napján esedékes és azt az üzemeltető egy hónapon belül az Állami Biztosítónak megfizetni köteles. Az 1959. évben, továbbá, ha a gépjármű évközben kap rendszámot, az évi biztosítási díjnak a naptári év végéig terjedő időre eső arányos részét, a rendszámtábla visszaadása esetében pedig az évi díjnak a visszaadás hónapjának végéig terjedő időre eső arányos részét kell megfizetni.

(3) A hátralékos díjakat adók módjára kell behajtani. Késedelmes fizetés esetén az esedékességtől számított egy hónapon túl a hátralékost havi 1% késedelmi pótlék terheli. Ha az üzemeltető a biztosítási díjat az esedékességet követő 60 napon belül nem fizeti meg, a közlekedésrendészeti hatóság a gépjármű forgalmi engedélyét visszavonhatja, illetőleg a gépjárművet a forgalomból kitilthatja.

(4) Az üzemeltető köteles e minőségének megszűnését tizenöt napon belül az Állami Biztosítónak bejelenteni. A gépjármű kölcsönadása nem esik bejelentési kötelezettség alá. Az üzemeltető által előre megfizetett biztosítási díjat az új üzemeltető nem köteles megfizetni.

4. §. (1) Az üzemeltető köteles a káreseményt 24 órán belül az Állami Biztosítónak írásban bejelenteni és a kárrendezéshez szükséges közléseket megadni. Ha az üzemeltető az Állami Biztosító hozzájárulása nélkül kártérítési igényt ismer el, egyezséget köt, vagy kártérítést fizet, ennek hatálya az Állami Biztosítóra nem terjed ki.

(2) Az Állami Biztosító a kártérítési összeget csak a károsultnak fizetheti; a károsult azonban igényét az Állami Biztosító ellen közvetlen nem érvényesítheti. A kártérítési összegből le kell vonni a károsult részére a károsodással kapcsolatban pénzben nyújtott társadalombiztosítási szolgáltatások összegét.

(3) Az Állami Biztosító az általa kifizetett kártérítési összeg erejéig mindazon jogokba lép, amelyek az üzemeltetőt a káreseménnyel kapcsolatban harmadik személlyel szemben megilletik, kivéve, ha ez a biztosítottal közös háztartásban élő hozzátartozó.

(4) Az Állami Biztosító a gépjármű üzemeltetőjétől a kifizetett kártérítési összeg megtérítését követelheti, ha

- a kár az üzemeltető szándékossága, súlyos gondatlansága vagy ittassága folytán keletkezett,
- a gépjárművet vezetői engedély nélkül vezette vagy vezettette,
- tehergépkocsit engedély nélkül személyszállításra használtak.

5. §. A jelen rendelet az 1959. évi július hó 1. napján lép hatályba; végrehajtásáról a pénzügyminiszter gondoskodik.¹⁸

¹⁸ Végrehajtására lásd a 17/1959. (VI. 30.) P. M. számú rendeletet.